

Fytotoxiciteit

1 PRINCIPE

Deze procedure vervangt de procedure CMA/2/IV/C.12 van juli 2005.

Deze procedure is van toepassing voor compost (groen-, gft- en OBA-compost).

De aanwezigheid van fytotoxische of kiemremmende bestanddelen in vers analysemateriaal wordt aangetoond met een kiemproef. De kiemkracht van tuinkers (*Lepidium sativum* L.) wordt onder gestandaardiseerde omstandigheden bepaald in een substraat, bestaande uit vers analysemateriaal verdund met zand. Ten einde het zouteffect te minimaliseren, wordt de verdunning uitgevoerd in functie van de gemeten elektrische geleidbaarheid (zie CMA/2/IV/13). De kiemkracht wordt vergeleken met de waarde bekomen in een referentiesubstraat (zuiver zand). De fytotoxiciteit wordt uitgedrukt als de procentuele kiemremming, relatief t.o.v. het referentiesubstraat.

2 MONSTERBEHANDELING

De monsterconservering is beschreven in CMA/1/B en de monstervoorbehandeling in CMA/5/B.1.

3 APPARATUUR EN MATERIAAL

- 3.1 plastic bak van 5 l.
- 3.2 plastic dozen ; 20 cm lang, 10 cm breed, 6 cm hoog, voorzien van transparant plastic deksel.

4 REAGENTIA

- 4.1 gedroogd wit zand met volgende eigenschappen :
  - luchtdroog
  - pH water tussen 6 en 7,5 (zie CMA/2/IV/13)
  - granulometrie : minimaal 99% tussen 0,08 en 0,8 mm minimaal 95% tussen 0,08 en 0,5 mm
- 4.2 zaden van tuinkers (*Lepidium sativum* L.) met een kiemkracht van minstens 90%.

5 ANALYSEPROCEDURE

5.1 BEREIDING VAN HET SUBSTRAAT

Het analysemateriaal wordt in functie van de elektrische geleidbaarheid volgens onderstaande tabel in een plastic bak grondig gemengd met een gepaste hoeveelheid wit zand en water. De hoeveelheid vers materiaal wordt in gewichtsequivalenten afgewogen, berekend op basis van de volumedichtheidsbepaling (CMA/2/IV/24). Het mengsel wordt uitgespreid in een laag van enkele cm, verdeeld over 4 verschillende plastic dozen.

TABEL : Mengverhouding in functie van de initiële elektrische geleidbaarheid

Specifieke elektrische geleidbaarheid (zie CMA/2/IV/C.13) (in $\mu\text{s/cm}$)	Volume (in ml) Analysemateriaal: zand: Water	Verhouding analysemateriaal: zand (1 : z)
<375	1600 : 0 : 160	1 : 0
375 - 750	1100 : 550 : 275	1 : 0,5
750 - 1500	550 : 1100 : 385	1 : 2
1500 - 2000	400 : 1200 : 400	1 : 3
>2000	350 : 1400 : 455	1 : 4

5.2 BEREIDING VAN HET REFERENTIESUBSTRAAT (ZUIVER ZAND)

600 g gedroogd wit zand wordt in een plastic doos grondig gemengd met 100 ml water en uitgespreid in een laag van enkele cm.

5.3 KIEMPROEF MET TUINKERS

Precies 100 tuinkerszaden worden uitgespreid in elke plastic doos. De dozen worden afgedekt en bewaard bij kamertemperatuur, onder natuurlijke dag/nacht belichting. In donkere lokalen dient overdag kunstlicht gebruikt te worden. Na 4 dagen worden de gekiemde zaden geteld en verwijderd. Enkel normaal ontwikkelde kiemen, voorzien van wortel, stengel en blad worden als volwaardig geteld (zie 6). Abnormaal ontwikkelde kiemen, bijvoorbeeld met afwezige, verschrompelde of verbrande wortel, worden eveneens geteld, doch niet als volwaardig beschouwd. Na 10 dagen worden de nieuw opgekomen kiemen geteld. De kiemkracht is gelijk aan de som van het aantal als volwaardig getelde kiemen, van beide tellingen. Voor het substraat (analyse materiaal verdund met zand) wordt de gemiddelde kiemkracht berekend, bekomen in de 4 dozen.

6 BEREKENING

De fytotoxiciteit van het analyse materiaal, in een bepaalde verhouding verdund met zand, wordt gelijk gesteld aan de procentuele kiemremming relatief t.o.v. de kiemkracht in zuiver zand.

Het resultaat wordt berekend met volgende formule :

$$\text{Fytotoxiciteit (\%)} \text{ voor } \text{verduunningsverhouding } 1 : z = \frac{(K_r - K_s)}{K_r} \cdot 100$$

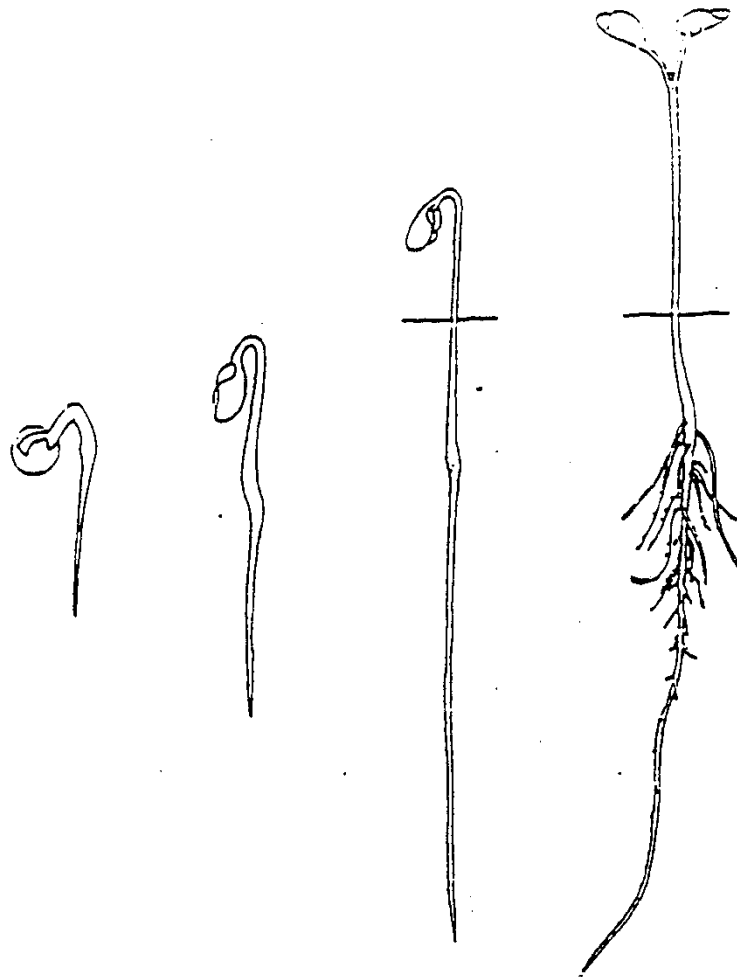
met

K_r = kiemkracht van tuinkers in het referentiesubstraat

K_s = kiemkracht van tuinkers in het substraat

z = volume gedroogd wit zand per volumedeel vers analyse materiaal (zie 4.1)

7 NORMAAL ONTWIKKELDE KIEM VAN TUINKERS

Figuur 1: Kieming van tuinkers (*Lepidium sativum* L.)